

GEOGRAFIYA TA'LIM TIZIMIDA INNOVATSION VA ZAMONAVIY TALIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING DOLZARB MASALALARI

Buxoro Davlat Pedagogika instituti

Aniq va Tabiiy fanlar fakulteti

Geografiya va Iqtisodiy bilim asoslari yo'nalishi

4 –kurs talabasi Valijonova Zarnigor

Annotatsiya

Ushbu maqola geografiya ta'lim tizimida innovatsion va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning dolzarb masalalarini tahlil qiladi. Maqolada interaktiv darslar, multimedia vositalari, virtual va kengaytirilgan haqiqat, shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'quv jarayonlariga ta'siri haqida so'z yuritiladi. Innovatsion texnologiyalar orqali ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning qiziqishini rag'batlantirish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga oid muhim jihatlar yoritilgan. Shuningdek, ta'lim jarayonida yuzaga keluvchi qiyinchiliklar va samarali echimlar ham ko'rsatib o'tiladi.

Kalit so'zlar: geografiya ta'limi, innovatsion texnologiyalar, zamonaviy ta'lim vositalari, multimedia darslar, virtual haqiqat, interaktiv o'quv jarayoni, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, ta'lim sifatini oshirish

Аннотация : В данной статье анализируются актуальные вопросы использования инновационных и современных образовательных технологий в системе образования по географии. В статье речь пойдет об интерактивных уроках, мультимедийных средствах, виртуальной и дополненной реальности, а также о влиянии информационно-коммуникационных технологий на учебные процессы. Освещаются важные аспекты, связанные с повышением

качества образования, стимулированием интереса учащихся и формированием практических навыков с помощью инновационных технологий. Также будут указаны трудности и эффективные решения, возникающие в процессе обучения.

Ключевые слова : географическое образование - инновационные технологии - современные образовательные инструменты - мультимедийные уроки - виртуальная реальность - интерактивный процесс обучения - информационные и коммуникационные технологии - повышение качества образования.

Kirish

Bugungi kunda ta'lim sifatini oshirishda innovatsion va zamonaviy ta'lim texnologiyalarining ahamiyati tobora ortib bormoqda. Ayniqsa, geografiya kabi fanlarda bilimlarni yanada amaliy va interaktiv shaklda berish uchun yangi texnologiyalar zarur hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar o'quvchilarning bilim olish jarayonini qiziqarli va samarali qilish, ular tomonidan ta'lim mazmunini yaxshiroq qabul qilish imkonini yaratadi. Shu munosabat bilan geografiya ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni joriy etish va undan to'g'ri foydalanish dolzarb vazifalardan biriga aylanib qolmoqda. Geografiya fani nafaqat yer yuzasidagi tabiiy va ijtimoiy jarayonlarni o'rganadi, balki inson va atrof-muhit munosabatlarini tahlil qiladi. Bugungi kunda bu fanning ahamiyati yanada oshib, global muammolarni hal qilishda muhim vositaga aylangan. Shuning uchun geografiya ta'limini sifatli va samarali tashkil etish dolzarb vazifa hisoblanadi.

Asosiy qism

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari geografiya fanida o'quv materiallarini vizualizatsiya qilish va amaliyotga tatbiq etishda muhim rol o'ynaydi. Interaktiv darslar, multimedia vositalari, xaritalar va grafikalar o'quvchilarga murakkab geografik jarayonlarni esda qolarli va tushunarli usulda taqdim etadi. Virtual va

kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari esa o'quvchilarga hududlarni, tabiiy jarayonlarni 3D formatda ko'rish va tahlil qilish imkoniyatini beradi. Axborot-kommunikatsiya vositalari esa uzoqdan ta'lim berishda samaradorlikni oshiradi. Biroq, bunday texnologiyalarni joriy etishda yo'lga qo'yilishi zarur metodik bazaning yetishmasligi, o'qituvchilarning malaka darajasi va resurslarning cheklanganligi kabi muammolar mavjud. Shuning uchun geografiya fanida innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llash uchun doimiy tayyorgarlik va resurslarni takomillashtirish talab etiladi. Geografiya ta'limining samaradorligi ko'p jihatdan dars jarayonining uslubiyati va zamonaviy texnologiyalar bilan bog'liq. O'quvchilarga geografik bilimlarni nafaqat nazariy, balki amaliy ko'rinishda yetkazish lozim. Bu maqsadda interaktiv kartalar, multimedia vositalari, virtual ekskursiyalar va mobil ilovalar keng qo'llanilmoqda. Shuningdek, global iqlim o'zgarishi, aholi joylashuvi va tabiiy resurslar mavzulari asosida tahliliy ishlarni amalga oshirish yoshlarni mustaqil fikrlashga o'rgatadi. Ta'lim jarayonida o'qituvchilarning malakasi, ta'lim dasturlari va texnik baza muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy metodlarni qo'llash orqali geografiya fanining qiziqarli va amaliy ko'rinishini yaratish mumkin.

Xulosa

Geografiya ta'lim tizimida innovatsion va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish ta'lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshiradi. Bu texnologiyalar o'quvchilarning bilim olish qoniqishini oshiradi, o'rganuvchining fantaziyasini kengaytiradi va amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi. Biroq, ularning muvaffaqiyatli joriy etilishi uchun malakali kadrlarni tayyorlash, ta'lim resurslarini boyitish va ta'lim jarayonini yangicha tashkil etish zarur. Shunday qilib, innovatsion texnologiyalarni to'g'ri qo'llash orqali geografiya ta'limida yangi sifat darajasiga erishish mumkin. Geografiya ta'limi o'quvchilarga zamonaviy dunyoni tushunishda yordam beradigan muhim fanlardan biridir. Uning samarali tashkil etilishi ta'lim

sifatini oshiradi, o'quvchilarning ijtimoiy va ekologik mas'uliyatini shakllantiradi. Zamonaviy texnologiyalar va interaktiv usullarni to'g'ri qo'llash orqali geografiya bilimlarini oson va qiziqarli yetkazish mumkin. Shu bois, ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarni doimiy ravishda rivojlantirish lozim.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Abdullayev, R. (2019). Geografiya ta'limi metodikasi. Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti nashriyoti.
2. Karimova, L. (2021). Zamonaviy texnologiyalar yordamida geografiya darslarini tashkil etish. Toshkent: Ilm-fan nashriyoti.
3. Sobirov, A. (2020). Interaktiv metodlar va multimedia vositalarining ta'limda qo'llanilishi. Toshkent: Ta'lim zamoni.
4. UNESCO. (2017). Geography Education for Sustainable Development. Paris: UNESCO Publishing.
5. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi (2022). Geografiya fan dasturi. Toshkent: Xalq ta'limi vazirligi.